

08.07.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**8 Temmuz 2020
Çarşamba**

08.07.2020

8 Temmuz 2020

Çarşamba

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

8 Temmuz 2020 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARI

— Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayii A.Ş. Genel Müdürlüğünün Taşra Teşkilatında Bazı Kadroların İhdas Edilmesi Hakkında Karar (Karar: 2020/339)

YÖNETMELİKLER

— Bahçeşehir Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Bahçeşehir Üniversitesi Yaz Öğretimi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik

— İstanbul Gedik Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 3/6/2020 Tarihli ve 2017/17765 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARLARI

— Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulunun 04/10/2019 Tarihli ve E: 2018/1, K: 2019/5 Sayılı Kararı

— Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulunun 07/07/2020 Tarihli ve 173 Sayılı Kararı

— Yargıtay 19. Ceza Dairesine Ait Karar

Pekcan: Normale dönüşle ilgili olumlu sinyalleri almaya başladık

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, özel sektör ve devlet işbirliğinin, dayanışmasının güzel bir örneğini sergilediklerini belirterek, "Ekonomik tabloda, ihracatımızda normale dönüşle ilgili olumlu sinyalleri almaya başladık." dedi.

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, yeni tip koronavirüs (COVID-19) tedbirleri nedeniyle video konferans yöntemiyle gerçekleştirilen ihracatçı birliklerinin ilk sanal ödül töreni olan "2019 İKMİB İhracatın Yıldızları Ödül Töreni"ne katıldı.

Törenin açılışında konuşan Pekcan, COVID-19 vakalarının Türkiye'de ilk görülmesinin ardından süreci çok proaktif olarak yönettiklerini belirterek, pandeminin ekonomi ve ticaret ortamı üzerindeki zararlarını asgariye indirmeyi hedeflediklerini bildirdi.

Pekcan, bu anlamda temassız ticareti hayata geçirdiklerini hatırlatarak, bu dönemde Ekonomik İstikrar Kalkanı tedbir paketiyle iş dünyasına destek verdiklerini anlattı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan başkanlığında tüm Bakanlarla tam bir uyum ve iş birliği içinde çalıştıklarını vurgulayan Pekcan, Bakanlıkların kendi görev ve yetki alanları içerisinde atılması gereken adımları bir bir atarak üreticinin, ihracatçının, iş insanının ticaret erbabının ve esnafın yanında olduklarını kaydetti.

Pekcan, bu süreçte, özel sektör ve devlet iş birliğinin, dayanışmasının güzel bir örneğini sergilediklerini belirterek, "Çok şükür, ekonomik tabloda, ihracatımızda normale dönüşle ilgili olumlu sinyalleri almaya başladık." ifadesini kullandı.

Haziran ihracatında hem yıllık hem de aylık bazda artışlar yaşandığına değinen Pekcan, kimya sektörü ihracatında da mart, nisan, mayıs aylarında göreceli olarak diğer sektör ihracatlarında olduğu gibi bir gerileme görüldüğünü, haziran itibarıyla kimya sektöründe de artışlar olduğunu söyledi.

Pekcan, kimya sektöründe olduğu gibi bütün sektörlerimizde de artış trendinin çok daha hızlı yükselmesini beklediklerini ifade ederek, "Bakanlık olarak desteklerimizle sizlerle tam bir işbirliği ve koordinasyon içinde çalışmaya her zamankinden daha fazla hazır ve istekliyiz. " dedi.

"Sektörlerimizi desteklerden yararlanmaya davet ediyoruz"

Sadece dış ticaret alanında değil, ekonomik göstergelerde de pozitif bir ivmelenme olduğunu belirten Pekcan, şöyle konuştu:

"Bu zor süreçte sağlık alanında, Türkiye'nin sağlık altyapısı ve sağlık çalışanlarının gayretleriyle nasıl dünyadan ayrıştıysak inşallah ekonomi ve ticaret alanında da bütün dünyadan ayrılarak farklılığımızı göstereceğiz. Çünkü biz ülke olarak dış ticaret ailesi olarak kendimizi, potansiyelimizi, dinamizmimiz, eğitimli beşeri sermayemiz, kabiliyetlerimiz ve sanayi kapasitemiz ile zoru başarabileceğimizi çok daha ileri noktalara gelebileceğimizi biliyoruz. Bu bilinç ve özgüvenle en başta sizlerin sayesinde dünya ekonomisi içerisindeki konumumuzu güçlendirmek için gereken adımları birlikte atacağız. Önümüzdeki süreçte Türkiye'nin küresel tedarik zincirlerinde daha etkin bir şekilde yer almaları hiç de şaşırtıcı olmayacak. Bu noktada, Kimya sektörümüzün de küresel tedarik zincirlerindeki konumunu güçlendirmesini bekliyor ve destekliyoruz. Bakanlık olarak Küresel Tedarik Zinciri desteklerimizle bu sürece katkı sağlıyoruz, sektörlerimizi de bunlardan yararlanmaya davet ediyoruz."

Bakanlığın kimya sektörüne verdiği desteğe ilişkin de Pekcan, "2019'da kimya sektörü ile ilgili olarak toplam 171 fuar destek kapsamına alındı, 13 UR-GE projemiz başarı ile devam etmekte, 20 proje ise tamamlanmış durumda. TURQUALITY programı kapsamında 22 firmanın 24 markası, Marka programı kapsamında ise 15 firmanın 16 markası destekleniyor. Ayrıca son iki yılda Bakanlığımız desteği ile 13 ülkeye Sektörel Ticaret Heyetleri düzenlendi. Alım heyetleriyle beraber de 4 bin 500 ikili iş görüşme yapılmıştır." diye konuştu.

İlk sanal ticaret heyetinin İKMİB tarafından düzenlendiğine işaret eden Pekcan, "Sanal ticaret heyeti ve fuarların önümüzdeki dönemde daha da yaygınlaşacağını öngörüyoruz." dedi.

Dijitalleşme adımlarına devam edeceklerini belirten Pekcan, şunları kaydetti:

"Yakın zamanda devreye girecek olan Kolay İhracat Platformu'muz ise iş dünyasına çok katkı sağlayacak. Makine öğrenme algoritmasına sahip Akıllı İhracat Robotu ile farklı kaynaklardan elde edilen milyonlarca verinin analiz edilmiş halini size sunabileceğiz. Bu sayede firmalarımız doğru ürün için doğru pazarlara yönlendirilecek. Firmalarımıza seçtikleri ürün ve önerilen ülkeyle ilgili farklı ortamlarda yer alan gümrük vergileri ve kurallar, ihracat potansiyeli, Ticaret Müşavirlerimizce derlenen güncel bilgiler, ihaleler, ithalatçı firmalar, teknik engeller ve serbest ticaret anlaşmaları gibi birçok bilgi bu portalda yer alacak. Öte yandan, Buy From Turkey isimli bir platform oluşturacağız. Firmalarımız burada ürünlerini teşhir edecekler. Ürünleri bu vitrinlerde görünür olacak ve ithalatçılarla ihracatçılarımızı buluşturacağımız bir platform olacak. Ticaret Bakanlığı olarak, dijital ekonomiye geçiş noktasında bugüne kadar attığımız adımlara yenilerini ilave edeceğiz. Üretimin ve yatırımların da hızlanması için özel sektörümüzün destekçisi olmaya devam edeceğiz."

Konuşmasında İhtisas Serbest Bölgeleri desteklerine de değinen Pekcan, "Yüksek teknoloji, yüksek katma değerli üretim ve ihracata dönük desteklerimizi COVID-19 sonrası dönemde daha da artırarak devam edeceğiz. Buradan faydalanmanızı bekliyoruz." Dedi.

Teşvike rağmen 5 ayda 6.8 milyar \$ açık verildi

TÜİK verilerine göre, yüksek teknolojili ürünlerin ticaret açığı, bu yıl ocak-mayıs döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre 610 milyon dolar artarak 6 milyar 860 milyon dolara çıktı. 2016'dan bu yana yüksek teknolojili ürünlerde toplam dış ticaret açığı 89 milyar 574 milyon dolara ulaştı.

Teşvik mekanizmasına rağmen yüksek teknolojili ürün ithalatı azalmıyor. Son yıllarda bir miktar gelişme gösterse de yüksek teknolojili ürünlerdeki dış ticaret açığı yüksek seyrini sürdürüyor. Yılın ilk beş aylık döneminde teknoloji açığı 6.8 milyar dolar oldu, yüksek teknolojide 4.5 yıllık açık ise 89.5 milyar dolar.

DÜNYA'nın Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerinden yaptığı derlemeye göre, yüksek teknolojili ürünlerin ticaret açığı, bu yıl ocak-mayıs döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre 610 milyon dolar artarak 6 milyar 860 milyon dolara çıktı.

2016 yılından bu yana ise yüksek teknolojili ürünlerde toplam dış ticaret açığı 89 milyar 574 milyon dolara ulaştı. 2020 yılı aylar itibarıyla yapılan değerlendirmeye göre, COVID-19'un ilk görüldüğü mart ayında 1 milyar 771 milyon dolar olan yüksek teknoloji açığı, nisanda 1 milyar 309 milyon dolara, mayısta ise 1 milyar 9 milyon dolara indi.

TÜİK'in teknoloji yoğunluğuna göre derlediği dış ticaret istatistiklerine göre, yüksek teknolojili ürün ticaretindeki denge giderek düzeliyor. Ancak buna rağmen yüksek teknolojili ürün ihracatı 6 milyar doları geçemediği gibi, genel ihracat içindeki payı da yüzde 4'ün altında kaldı. 2016'da 4 milyar 681 milyon dolarlık ihracata karşılık 28 milyar 360 milyon dolarlık ithalatla 23 milyar 679 milyon dolarlık açık verildi. Açık miktarı 2017'de 23 milyar 111 milyon dolara, 2018'de 18 milyar 147 milyon dolara ve 2019'da 17 milyar 767 milyon dolara indi. 2020 yılı ocak-mayıs döneminde ise yüksek teknolojili ürünlerdeki ticaret açığı önceki yılın aynı dönemine göre 610 milyon dolarlık artışla 6 milyar 880 milyon dolara yükseldi.

Salgın döneminde inişini sürdürdü

Yüksek teknolojili ürünlerdeki açık, ocak ayında 1 milyar 477 milyon dolar, şubatta 1 milyar 308 milyon dolar oldu. Açık, COVID-19'un etkilerinin görülmeye başladığı mart ayında yılın en yüksek seviyesi olan 1 milyar 771 milyon doları gördü. Ardından nisanda 1 milyar 301 milyon dolar, mayısta ise 1 milyar 9 milyon dolara kadar geriledi.

Teknoloji yoğunluğuna göre ticaret (milyon dolar)

	2016			2017			2018			2019			2020/05		
	Ihracat	İthalat	Fark	Ihracat	İthalat	Fark	Ihracat	İthalat	Fark	Ihracat	İthalat	Fark	Ihracat	İthalat	Fark
Yüksek	4.681	28.360	-23.679	5.712	28.823	-23.111	5.521	23.668	-18.147	5.885	23.662	-17.777	2.076	8.936	-6.860
Orta yüksek	44.219	75.029	-30.810	50.881	78.431	-27.550	57.363	73.854	-16.491	58.211	62.550	-4.339	20.278	27.162	-6.884
Orta düşük	37.864	42.841	-4.977	41.608	62.143	-20.535	43.459	58.436	-14.977	44.461	49.560	-5.099	16.482	21.067	-4.585
Düşük	46.832	21.014	25.818	48.996	21.346	27.650	51.363	20.020	31.343	53.050	18.492	34.558	19.162	8.171	10.991

TÜİK verilerinden derlenmiştir.

'Orta yüksek'te büyük düzelme

Türkiye, teknoloji yoğunluğuna göre dış ticarete sadece düşük teknolojili ürünlerde fazla veriyor. 'Orta yüksek' teknolojili ürünlerde 2016 yılına göre büyük düzelme dikkat çekiyor. 2016 yılında 30 milyar 810 milyon dolar olan ticaret açığı, 2017'de 27 milyar 550 milyon dolara, 2018'de 16 milyar 491 milyon dolara, 2019'da ise 4 milyar 339 milyon dolara kadar geriledi. Bu yılın ocak-mayıs döneminde ise yeniden yükselişe geçerek, 6 milyar 888 milyon dolar oldu. Orta düşük teknolojili ürünlerin dış ticareti, iniş çıkışlı bir seyir izledi. 2016'da 4 milyar 977 milyon dolar olan açık, 2017'de 20 milyar 535 milyon dolara yükselirken, 2018'de 14 milyar 977 milyon dolar, 2019'da 5 milyar 99 milyon dolar oldu. 2020 yılı ocak-mayıs döneminde ise açık 4 milyar 585 milyon dolar seviyesinde gerçekleşti. Düşük teknolojili ürünlerde ise 2016'da 25 milyar 818 milyon dolar fazla veren Türkiye, 2017'de 27 milyar 650 milyon dolar, 2018'de 31 milyar 343 milyon dolar, 2019'da 37 milyar 558 milyon dolarlık fazla verdi. Bu yılın ocak-mayıs döneminde ise düşük teknolojili ürünlerdeki ticaret fazlası 10 milyar 991 milyon dolar oldu.

Şok dalgası geçti umut ihracatta!

Sanayide haziranla birlikte başlayan güçlü toparlanmayı iç talep sırtladı. İhracatta ise umutlar son çeyreğe kaldı.

Üretimde haziranla birlikte çarkların yeniden dönmeye başlaması, sanayiciye ikinci yarı için umut verdi. Özellikle iç pazarda canlanan taleple artan sanayi üretiminde, bazı sektörlerde kapasiteler yüzde 65'i aştı. İhracat tarafında sonbaharda hareket bekleyen üreticiler, bu sayede tam kapasiteye dönmeyi hedefliyor. Ancak sanayici, bu süreçte iç pazarla ayakta kalmak için verilen finansman ve istihdam desteklerinin devamının elzem olduğuna vurgu yapıyor.

Bilindiği gibi, tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgını (COVID-19) salgın sonrası otomotiv başta olmak üzere birçok sektör üretimi durdurma noktasına gelmiş, özellikle nisan ayında büyük kayıplar yaşamıştı. Mayısyla birlikte üretime yeniden başlanırken, haziranda çarklar daha da hızlandı ve birçok sektörde üretim kapasitesi yeniden yüzde 50'nin üzerine çıktı, bazılarında ise yüzde 65'e ulaştı.

Geçen hafta açıklanan İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO), Haziran 2020 Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin sonuçları da sektörlerdeki toparlanmayı gözler önüne serdi. Mayısta 40,9 olarak ölçülen manşet PMI, haziranda 53,9'a yükseldi, böylece şubat ayından beri ilk kez eşik değer olan 50,0'nin üzerinde gerçekleşti.

Peki, sanayici yılın ikinci yarısına nasıl başladı? Üreticilerin bu yıla yönelik öngörülleri ve beklentileri neler? Fabrikalarda tam kapasiteye dönüş için hangi tarihler veriliyor? Bu süreçte hükümetten beklentiler neler? Türk sanayisinin önde gelen temsilcileri, sektörlerle yönelik son gelişmeleri DÜNYA'ya anlattı.

OTOMOTİVCİ 'YERLİ ARACA DESTEK VERİLMELİ' DİYOR

- Salgından en ağır darbeyi alan sektörlerden biri oldu. Nisan ayında hemen hemen tüm fabrikalar kapandı. İhracat yüzde 77 daraldı, üretim yüzde 91 düştü.
- Mayıs'ta fabrikalar açıldı, ancak kapasite yüzde 40'ta kaldı.
- Düşük faizli kredi ile canlanan iç pazar hazırda kapasiteleri yüzde 65'e kadar çıkardı. Hazırda iç pazarda geçen yılın aynı ayına göre yüzde 66.3 artışla 71 bin adet otomobil ve hafif ticari araç satıldı.
- Nisan ayında yüzde 77, mayıs'ta yüzde 56 düşüş kaydeden otomotiv ihracatı ise haziran ayında yüzde 8 gibi tek haneli düşüş sergiledi.
- İkinci yarıya umutlu başlayan sektör, iç pazardaki talebin devam edeceğini öngörürken ihracatta da toparlanma bekliyor. Böylece eylül ayında salgın öncesi kapasite oranlarına ulaşmayı hedefliyor.

TAYSAD Başkanı Alper Kanca, "Şu anda yurt içindeki talep yüksek. Düşük faizli kredinin etkisiyle tüketici özellikle yerli araç talebinde bulunuyor. Bu durumun desteklenmesi, tüketicinin yerli araca yönlendirilmesi çok önemli. Böylece istihdam korunacak, hem yurt içindeki hem ana sanayinin hem de tedarik sanayinin kapasite kullanım oranlarını artacak. Öte yandan önümüzdeki aylarda kısa çalışma ödeneğine yeniden ihtiyaç olabilir. Bu devam etmeli" dedi.

Avrupa'nın pandemi sürecini kısmen atlattığını belirten Uludağ Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği (OİB) Başkanı Baran Çelik, "Bu aslında sevindirici. Ama her şeye rağmen bir önceki yılın ihracatından daha düşük seviyelerde devam ediyor. Yılı yüzde 20 seviyesinde gerileme ile kapatacağımızı düşünüyoruz. Şu an otomotiv endüstrisi için devletlerin sağladığı destekler hayati önem taşıyor. Türkiye'de haziran ayında otomotiv üretim ve satış rakamları iç pazar anlamında herkesi mutlu etti. Bunun ana sebebi finansman desteği oldu. Özellikle Türkiye'de üretilen otomobillerin satın alınması noktasında devlet bankalarının başlattığı proje ile haziran ayında otomobil iç pazar satışlarında yüzde 60'tan fazla bir büyüme gerçekleşti" dedi.

GIDA SEKTÖRÜ TOPARLANMA İÇİN TURİZMİ BEKLİYOR

- Türkiye Gıda ve İçecek Sanayi Dernekleri Federasyonu'nun (TGDF) geçtiğimiz günlerde yayınladığı son ankete göre salgın sürecinde ciro kaybı yaşayan şirketlerin çoğunluğu cirolarının 6 aydan önce toparlanmasını beklemiyor.
- Sektörün 2020 tüm yıl büyüme beklentilerine bakıldığında ise katılımcıların 52'si sektörün daralacağını öngörürken; yaklaşık yüzde 20'si 2020 sektör büyüklüğünün geçtiğimiz yıllarla aynı olmasını bekliyor.

TGDF Başkanı Şemsi Kopuz, turizm ve yeme içme sektörlerinin sürdürülebilirliği ve krizi atlatabilmelerinin gıda ve içecek sektörü için çok büyük önem taşıdığını söyledi. Kopuz, bu alanlarda eski performansların yakalanana kadar kısa çalışma ödeneği ve finansman gibi desteklerin devam etmesi gerektiğini savundu.

Enflasyonda 14. sıraya yükseldik

Haziran ayında yıllık enflasyon yüzde 12.62'ye çıktı. Bu sonuç, dünyada en yüksek enflasyona sahip ülkeler sıralamasında Türkiye'yi 14'üncülüğe yükseltti. Türkiye'den yüksek çift haneli enflasyona sahip ülkeler Güney Sudan, Sudan, Arjantin, Liberya, İran, Haiti, Etiyopya, Özbekistan, Angola, Zambiya ve Sierra Leone olarak sıralanıyor. Sierra Leone'den sonra da Türkiye geliyor.

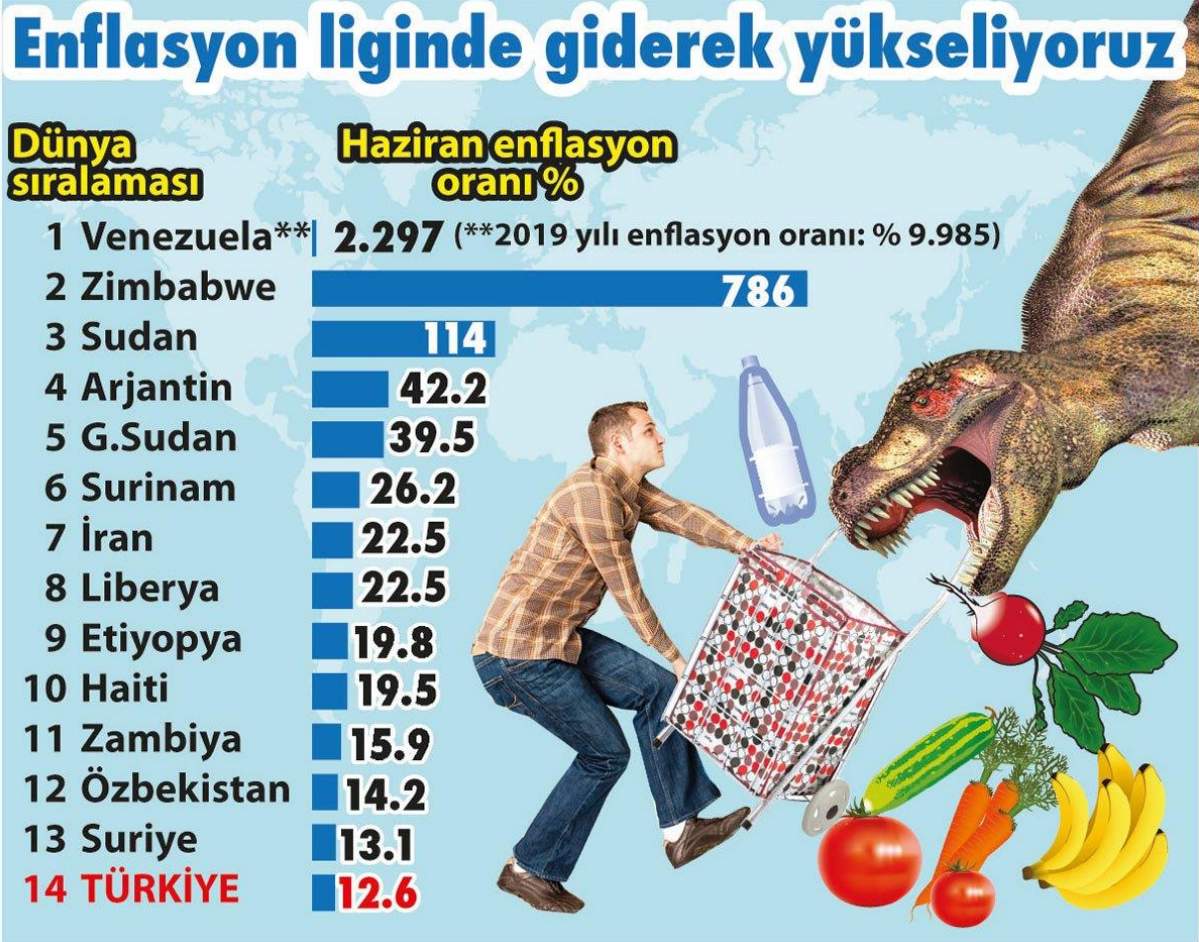
Haziranda yüzde 12.62'ye çıkan yıllık tüketici fiyatları endeksi (TÜFE), Türkiye'yi dünyada en yüksek enflasyona sahip ülkeler sıralamasında 14'üncülüğe yükseltti. Dünyada en yüksek enflasyon yüzde 10 binle Venezuela'da bulunuyor. Onu yüzde 480 enflasyonla Zimbabve izliyor. Ardından yüzde 100'ün altında ancak Türkiye'den yüksek çift haneli enflasyona sahip ülkeler Güney Sudan, Sudan, Arjantin, Liberya, İran, Haiti, Etiyopya, Özbekistan, Angola, Zambiya ve Sierra Leone olarak sıralanıyor. **Sierra Leone'den sonra da Türkiye geliyor.**

CHP Genel Başkan Başdanışmanı ve İstanbul Milletvekili Erdoğan Toprak tarafından hazırlanan raporda enflasyon analizi yapıldı ve halen yüzde 12 civarındaki yıllık enflasyonun yüzde 15'e tırmanacağı savunuldu. Raporda şu tespitler yer aldı:

TEK HANE HAYAL

"Haziran ayında TÜFE'deki artış yüzde 1.13 ile beklentilerin üzerinde çıkarken yıllık enflasyon da yüzde 12.62 oldu. Dünyada en yüksek enflasyona sahip ülkeler

sıralamasında Türkiye'yi 14'üncülüğe taşıyan bu artış iktidarın yazın tek haneli enflasyon vaadini ve Merkez Bankası'nın yıl sonu için yüzde 7.4'lük revize enflasyon hedefini de çökertti. Dünya enflasyon liginde Türkiye, Sierra Leone'den sonra 14'üncü sırada bulunuyor. Bu listede, Arjantin dışında Türkiye ile benzer kategoride başka ülke yok. Tüm ekonomisini 3 ay boyunca kapatan Fransa'da Türkiye İstatistik Kurumu ile aynı gün 3 Temmuz'da açıklanan yıllık enflasyon yüzde 0.1 oldu. Bu da Türkiye'deki yıllık enflasyonun 126'da 1'ine karşılık geliyor."

Birkaç ay içinde yüzde 15'e ulaşacak

Raporda, geçen ay enflasyon sepetini oluşturan endekste kapsanan 418 maddeden 71 maddenin ortalama fiyatında düşüş gerçekleşirken, 57 maddenin ortalama fiyatında değişim olmadığı vurgulanarak, 290 maddenin ortalama fiyatında ise artış gerçekleştiği belirtildi. Sağlık harcamaları yüzde 13.5 ile en yüksek yıllık enflasyon artışının gerçekleştiği gruplardan birisi olurken, okullar kapalı olmasına karşın eğitimde yıllık enflasyon yüzde 11.6 düzeyinde arttı. Raporda, kamu bankalarınca başlatılan konut, otomotiv, beyaz eşya, mobilya, tatil ve tüketici kredileri kampanyaları ve şimdiden yıl sonu hedefine ulaşan bütçe açıklarıyla birlikte enflasyondaki yükselişin daha da hızlanacağı belirtilerek, birkaç ay sonra yüzde 15'ler düzeyine ulaşacağının öngörüldüğüne de dikkat çekildi.

Goldman Sachs, enflasyon tahminini %11,7'ye yükseltti

Goldman Sachs, Türkiye için yıllık enflasyon tahminini yüzde 11,3'ten yüzde 11,7'ye yükseltti

Goldman Sachs yayımladığı raporda, yüksek enflasyon tahmini ile brüt rezervlerdeki düşüş göz önüne alındığında ve TL'deki volatilitenin yeniden artmasının beklenildiği 2020'nin ikinci yarısında, TCMB'nin para politikasında sıkılaşmaya gideceğini öngördü.

Kurum, Türkiye için yıllık enflasyon tahminini yüzde 11,3'ten yüzde 11,7'ye yükselttiğini açıkladı.

Raporda, Türkiye'de manşet enflasyonun Mayıs ayında yüzde 11,4'ten Haziran ayında yüzde 12,6'ya yükseldiği ve yüzde 12 olan beklentinin üzerinde gerçekleştiği belirtilerek, çekirdek enflasyonun ise beklentilere uygun olarak yıllık bazda yüzde 10,3'ten yüzde 11,6'ya yükseldiği kaydedildi. Enflasyondaki bu artışın genele yayılmış olduğu vurgulandı.

Kurumun yayımladığı rapora göre, ulaştırma enflasyonundaki yıllık yüzde 6,7'den yüzde 11'e artışın enflasyonda ana itici güç olmasına ve genel enflasyon oranına yüzde 0,65 puan katkıda bulunmasına rağmen, bunun sadece yarısı yüksek yakıt fiyatlarından kaynaklandığı belirtildi. Taşıt ve ulaştırma hizmetleri alt kategorilerindeki enflasyon oranların da keskin bir artış gösterdiğine dikkat çekildi.

Banka, kapasite kısıtlamalarının negatif arz şoku oluşturduğunu, pandeminin belli ürün grupları için talebi artırdığını ve daha da önemlisi fiyat belirleyenlerin fiyatlarını ekonominin iki aylık kapanma sonrası Haziran'da açılması ile birlikte ayarladıklarını ve bu gelişmelerin kombinasyonunun da enflasyonun beklenenden yüksek çıkmasına yol açtığını kaydetti.

Enflasyonun beklentilerinden yüksek çıkmasının ardından, Goldman yıl sonu enflasyon tahminini yıllık yüzde 11.3'ten yüzde 11.7'ye çıkardığını kaydetti. Bu seviye yüzde 7.4 olan TCMB'nin yıl sonu tahmininin ve yüzde 9.6 olan beklentiler konsensusunun oldukça üzerinde.

Banka, yüksek enflasyon tahmini ve TL'de volatilitenin muhtemelen artacağı yönündeki görüşünün yanında brüt rezervlerdeki düşüş de dikkate alındığında para politikasının 2020 yılının ikinci yarısına sıkılaştırılacağı tahmininde bulundu.

Kılıçdaroğlu: Baskıyla sonuca ulaşacaklarını sanıyorlar

Kılıçdaroğlu, iki kanala verilen cezalara tepki göstererek, "Bir sorun mu var, hemen televizyonu kapat. Bir mesele mi çıktı bir yerde, hemen gazeteyi kapat. Geldiğimiz süreç budur. Ne kadar baskı kurarsan kur, arkadaş sen gidicisin. Bu millet seni gönderecek, artık bıktı." dedi.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Sakarya'nın Hendek ilçesindeki havai fişek fabrikasında meydana gelen patlamaya ilişkin, "Bu fabrika, sicili temiz olan bir fabrika değil. 11 yılda 4 ayrı patlama oluyor. İnsanlar yine hayatlarını kaybediyorlar ama bu fabrikanın sahibi nereden, kimlerden güç, destek alıyorsa, fabrikasını her seferinde hiçbir önlem almadan yeniden açıyor." dedi.

Kılıçdaroğlu, partisinin TBMM Grup Toplantısı'nda yaptığı konuşmada, Sakarya'nın Hendek ilçesindeki havai fişek fabrikasında meydana gelen patlamada 7 vatandaşın hayatını kaybettiğini anımsattı. Kılıçdaroğlu, "O insanlar fabrikada evlerine helal ekmek götürmek, kimseye muhtaç olmamak için çalışıyorlardı. Zor koşullarda görev yapıyorlardı. Devlet ruhsat vermişti; 'burada işçiler çalışabilir' diye raporlar da vermişlerdi. Şimdi çok sayıda vatandaş orada çalışıyor, günün 24 saati çalışıyor. Siz önlem almıyorsunuz, patlamalar oluyor ve 7 kişi hayatını kaybediyor." diye konuştu.

Ölen işçilerin isimlerini sayan Kılıçdaroğlu, şunları kaydetti:

"Bu fabrika, sicili temiz olan bir fabrika değil. 11 yılda 4 ayrı patlama oluyor. İnsanlar yine hayatlarını kaybediyorlar ama bu fabrikanın sahibi nereden, kimlerden güç, destek alıyorsa, fabrikasını her seferinde hiçbir önlem almadan yeniden açıyor. Yeniden patlamalar, yeniden insanlar ağlıyorlar; acıları var ama bakıyorsunuz patron MÜSİAD'ın Sakarya temsilcisi. Akşam bir yemek veriliyor, bir ziyafet, bir de utanmadan, sıkılmadan paylaşıyorlar sosyal medyada. Daha cesetler defnedilmedi, sizin yediğiniz yemek değil. Yediğiniz insan eti, biliyor musunuz?"

Hemen arkadaşlarımız bölgeye gittiler, araştırmalar yaptılar. Buradan bütün bu fabrikada çalışanlara seslenmek isterim. Adım gibi eminim, bu iktidar, saraylarda oturanlar, bu işi kapatmak isteyeceklerdir. Diyeceksiniz ki 'nereden biliyorsun?' Erdoğan'ın patlamadan sonra aradığı ilk kişi fabrikanın patronu. İşçiyi, yakınlarını aramıyor, başsağlığı dilemiyor. 'Nasıl da benim Sakarya'da oyum çok yüksek, ben Sakaryalıların sırtına binerim, ensesine atarım tokadı, zaten bunlar bana oy verirler...' Ama bu sefer öyle değil. Bu sefer Sakaryalı sahip çıkmasa bile o 7 kişiye, orada çalışan işçilere biz sahip çıkacağız, söz veriyorum."

"Bina yönetmeliğe aykırı" iddiası

Patlamayla ilgili avukatlarla görüşmeler yapıldığını, bütün belgelerin toplandığını belirten Kılıçdaroğlu, "Belki vefat edenlerin içerisinde hiç kimse CHP'ye oy vermedi, ben onun siyasi tercihine bakmam. Hangi partiye isterse oy verir. Ama o haksızlığa uğramışsa, adaleti sağlamak için çalışacak kişi öncelikle benim, CHP'dir." diye konuştu.

Kemal Kılıçdaroğlu, ilk gelen raporlarda, patlayıcı maddelere benzer üretim yapılan yerlerle ilgili tüzüğe aykırı bir şekilde, fabrikadaki binaların arasında güvenlik mesafelerine uyulmadığının, beton duvarlar çekilmediğinin yer aldığını anlatarak, ayrıca bu fabrikada tüzüğe uygun havalandırma sisteminin bulunmadığını, depo çatısından en az 1 metre yükseklikte ve en az 1 metre genişlikte olması gereken sütrenin de olmadığını ifade etti.

Binaların yangından korunmasına dair yönetmelik uyarınca patlayıcı madde üretilen bu tür iş yerlerinde, tek katlı binalarda, duvarları yanmaz veya 120 dakika dayanıklı olması gerekir diye hüküm bulunduğunu ve buna da uyulmadığını savunan Kılıçdaroğlu, şunları söyledi:

"İçişleri Bakanı diyor ki, 'Üç ay önce burada inceleme, araştırma yaptık, hiçbir eksiği yok.' Peki bunlar ne? Eğer bakarsan, eğer haktan, hukuktan yana isen, eğer saraydan talimat almayıp da ben bu işi sonuna kadar soruşturacağım diyorsan, derhal oraya müfettişlerini görevlendir, daha önce 'hiçbir şey yoktur' diye raporu veren kişiyi de açığa al. CHP'li belediye başkanı olsa şimdi çoktan açığa alınmıştı,

bütün suçlar da yüklenmişti. Ruhsatı kim verdi? Olaydan hemen sonra bakanı, valisi, kaymakamı, bilmem neyi, koro halinde gidiyorlar. İnsanlar öldü. Niye daha önce gitmediniz, ilgilenmediniz? Bunları sormamız lazım."

Kılıçdaroğlu, havai fişek fabrikasındaki patlamanın, hükümetin insana ne kadar değer verdiğini gösterdiğini dile getirerek "İnsan hayatı değerlidir ama bu saray tayfası insan hayatı değerli midir, değersiz midir hiç bakmaz. Tek baktığı şey ranttır, paradır. Cebin doluyor mu, köşeyi döndün mü? Bir kişi ölmüş, beş kişi ölmüş, bir şey olmaz diyorlar. Bu arkadaşların hakkını arayacağız. Ortada bir kaza yok, ortada bir cinayet var." şeklinde konuştu.

Yayın durdurmaya tepki

CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu, Halk TV ve Tele1'e, RTÜK tarafından verilen cezalara da tepki gösterdi.

Bu televizyon kanallarına verilen 5 gün geçici yayın durdurma cezasının cumhuriyet tarihinin en büyük cezası olduğunu söyleyen Kılıçdaroğlu, "Bir sorun mu var, hemen televizyonu kapat. Bir mesele mi çıktı bir yerde, hemen gazeteyi kapat. Bir şey mi oldu, birisi konuştu mu, hemen hedef gösterin, yargılayın, tutuklayın, hapse atın. Geldiğimiz süreç budur. Sanıyorlar ki 'biz bu baskıları kurarsak sonuca ulaşırız, millet gerçekleri görmez, biz tekrar iktidar oluruz'. Ne kadar baskı kurarsan kur, arkadaş sen gidicisin. Bu millet seni gönderecek, artık bıktı." dedi.

Barış Pehlivan, Murat Ağırel, Hülya Kılınç, Müyesser Yıldız ve Osman Kavala'nın mahkeme kararlarına rağmen tutuklu olduğunu ifade eden Kılıçdaroğlu, olayın, bir yargılama olayından tümüyle çıktığını belirtti. Kılıçdaroğlu, iktidarın dayatmasıyla "Bunları içeride tutacaksınız, hapse atacaksınız. Geciktirin duruşmaları." denildiğini savundu.

"150 bin-300 bin tiraja göre para alıyorlar"

Basın İlan Kurumunun da aynı şekilde gazetelere, gerçekleri yazan özgür gazetecilere ceza verdiğini öne süren Kılıçdaroğlu, şöyle devam etti:

"Neden iktidarı eleştiriyorsun?' 'Neden gerçekleri söylüyorsun?' 'Neden işsizlik, yoksulluk var diyorsun?' Neden 'çocuklar yatağa aç giriyor' diyorsun. Bunları söyleyeme. Türkiye ne kadar güzel, bütün dünya çökerken Türkiye'nin yıldızı yükseliyor. Öyle konuş. öyle yaz' diyor. Ama bunlar olmuyor. Basın İlan Kurumu, besleme basına kaynak aktaran bir kuruma dönmüş durumda. Besleme basının tirajına bakıyorsunuz, 300 bin. Tiraj ne kadar 150 bin. Kimsenin okuduğu falan da yok, böyle bir tiraj da yok. Ama 150 bin-300 bin tiraja göre para alıyorlar. Basın İlan

Kurumu yöneticilerine seslenmek isterim: Eğer siz gerçekten ülkenizi seviyorsanız, gerçekten medya karşısında tarafsız davranmak istiyorsanız, kaynağı yerinde ve zamanında kullanmak istiyorsunuz, bu tirajları bağımsız bir denetim kurumuna denetlettirin, sonra bakın hangi gazetenin tirajı ne kadar. Bunu yapabilirler mi? Saraydan talimat almazlarsa yapamazlar. RTÜK ve Basın İlan Kurumu, birer sansür kurumuna dönüşmüş durumda. İktidarın talimatlarını yerine getiren, iktidardan talimat alan ve sansür uygulayan kurumlar haline dönüşmüş durumda.

ATV'yi de pek çok vatandaşımız izler. Şiddet, aile yapısını derinden sarsan, enstet ilişkileri gündeme getiren televizyon kanalı hakkında 90 bine yakın şikayet geliyor, bir tek dosya bile RTÜK'te görüşülmüyor. RTÜK Başkanına sormak lazım: Sen gerçekten o kurumun başkanı mısın, yoksa birilerinin talimatını yerine getirmek üzere görevlendirilmiş eleman mısın? Eğer sen Erdoğan'ın talimatını yasalara rağmen emir telakki ediyorsan, aklını saraya kiraya vermişsin demektir. Sende akıl yoktur. Her insanın bir akli vardır, dünyayı sorgulama akli vardır. Kur'an 'oku' diye başlıyor, 'işit' diye başlamıyor. Sen okuduğunun bile gereğini yerine getirmeyip saraydan alınan talimatın gereğini yaparsan kusura bakma, sana insan denilmez. Çünkü insan aklını kullanan kişiye denir."

"TBMM'nin itibarını korumak hepimizin ortak görevi"

TBMM Başkanlığının, Sözcü gazetesi yazarı Yılmaz Özdil hakkında, "Baroların ne işi var TBMM'de" başlıklı köşe yazısında TBMM'yi alenen aşağılama ve hakaret iddiasıyla suç duyurusunda bulunduğunu aktaran Kılıçdaroğlu, "Güzel. TBMM'nin itibarını korumak hepimizin ortak görevi. Sadece milletvekillerinin değil, bu ülkede yaşayan her vatandaşın ortak görevidir." dedi. Kılıçdaroğlu, şunları kaydetti:

"Sayın Meclis Başkanına sormak isterim. Sen TBMM'nin itibarı konusunda bu kadar duyarlı isen bu 500 bin lira rüşveti alan kimdir, hiç onu merak ettin mi? O rüşvetin konuşulduğu toplantıda AK Parti ve MHP'nin milletvekillerinin olduğunu bilmiyor musun? O milletvekilleri 500 bin liralık rüşvetin konuşulduğu toplantının tanığı iken hiçbir şey yapılmadığını sen bilmiyor musun? Ben burada, Antalya Serik'te 500 bin liralık rüşvetin alındığı karşısında sessiz kalanların rüşvete ortak olduklarını söylemedim mi? Onların da ağzını bıçak açmıyor, sen bunu bilmiyor musun? Parlamentonun itibarını koruyacaksın çağırıcaksın o iki milletvekilini. Parlamentonun itibarı dolayısıyla bu olayı soruşturacaksınız.

Ayakkabı kutusunda rüşvet alanlar vardı burada. Meclis Başkanı'na seslenmek isterim: Ayakkabı kutusunda rüşvet alan adam, o kürsüye çıkıp konuştuğunda, siz hep beraber alkışlamıyor muydunuz? Bu mudur itibar? Meclisin itibarını bozan sizsiniz. Bir odaktan talimat alıp, el kaldırıp indirenler sizsiniz. Ahlakı bir tarafa attınız,

hukuku bir tarafa attınız, adaleti bir tarafa attınız, sadece ve sadece kalktınız, çikolata kutusunda rüşvet alan adamı alkışladınız. Hangi itibardan söz ediyorsunuz?"

TBMM Genel Kurulunda elektronik oylamaya giremeyen veya şifresini unutanın, bir pusulaya adını yazarak Başkanlığa ulaştırdığını ve salonda 'buradayım' dediğini aktaran Kılıçdaroğlu, şöyle konuştu:

"Mecliste olmadığı halde, Ankara'da olmadığı halde, hatta Türkiye'de olmadığı halde ben Meclis Genel Kurulundayım diye oy pusulası gönderen AK Parti milletvekillerine bir şey dedin mi sen? Bu sahtekarlığa bir şey dedin mi? Kalkıp Yılmaz Özdil'e bu davayı açmasaydın bunları söylemeyecektim. Ama sen yerini, konumunu bileceksin. Sen kalkacaksın sahtekarlık yapan insanları alkışlayacaksın, gizleyeceksin. Bir milletvekili, olmadığı yerde, ben buradayım diye pusula gönderiyor. Sahtekarlık değil midir? Aldığı para haram mıdır? Evet. Bu adam Türkiye'de de değil. Nerede? Hacda. Aklın ve mantığın alamayacağı şeyler. Bir inanç bu kadar istismar edilir. Sonra kalkıp diyorsun ki, 'Yılmaz Özdil bir yazı yazdı, TBMM'nin şahsiyetine hakarettir bu.' Hakareti siz yapıyorsunuz."

Mustafa Şentop yeniden Meclis Başkanı seçildi

Türkiye Büyük Millet Meclisi, 27. dönem ikinci devrede görev yapacak Meclis Başkanı'nı seçmek için toplandı. Mustafa Şentop'un yeniden aday olduğu seçimde; CHP Ankara Milletvekili Haluk Koç, HDP İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu, İYİ Parti Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz ile TİP Genel Başkanı ve İstanbul Milletvekili Erkan Baş yarıştı. Seçimin ilk iki tur oylamasında hiçbir aday yeterli oyu alamadı. Yapılan üçüncü tur oylamada salt çoğunluk sağlandı ve Şentop, yeniden Meclis Başkanı seçildi.

TBMM Başkanlık seçimi Genel Kurul'da tamamlandı. Seçim, iç tüzük gereği gizli oylamayla yapıldı.

ADAY SAYISI 4 'E DÜŞTÜ

AKP'li **Mustafa Şentop**'un yeniden aday olduğu seçimde; CHP Ankara Milletvekili **Haluk Koç**, HDP İstanbul Milletvekili **Erol Katırcıoğlu**, İYİ Parti Gaziantep Milletvekili **İmam Hüseyin Filiz** ile TİP Genel Başkanı ve İstanbul Milletvekili **Erkan Baş** yarıştı ancak ikinci tur oylamanın tamamlanmasının ardından **Baş**, adaylıktan çekildi.

İLK TUR TAMAMLANDI

TBMM Başkanlık seçimi için ilk tur oylama tamamlandı. Gizli yapılan ilk oylamada Mustafa Şentop (AKP) 324, Haluk Koç (CHP) 131, Erol Katırcıoğlu (HDP) 50, Hüseyin Filiz (İYİ Parti) 34, Erkan Baş (TİP) 9 oy aldı. İlk tur oylamada adaylar, TBMM üye tam sayısının 3'te 2 çoğunluk olan 400 oy alamadı. Başkanlık seçimi için 2. Tur oylamaya geçildi.

İKİNCİ TUR OY MADAN SONUÇ ÇIKMADI

TBMM Başkanlık seçimi için 2. tur oylama tamamlandı. Gizli yapılan 2.tur oylamada Mustafa Şentop (AKP) 329, Haluk Koç (CHP) 133, Erol Katırcıoğlu (HDP) 53, Hüseyin Filiz (İYİ Parti) 36 oy aldı. 2. tur oylamada adaylar, TBMM üye tam sayısının 3'te 2 çoğunluğu olan 400 oya ulaşamadı. Başkanlık seçimi için 3. Tur oylamaya geçildi.

ŞENTOP YENİDEN BAŞKAN SEÇİLDİ

Yapılan üçüncü tur oylamada AKP'nin adayı Mustafa Şentop 328 oy alarak, yeniden Meclis Başkanı seçildi. CHP'nin adayı Haluk Koç 134, HDP'nin adayı Erol Katırcıoğlu 51, İYİ Parti'nin adayı Hüseyin Filiz ise 37 oy aldı.

Ali Babacan: Kutuplaşma siyasetine bulaşmayacağız (DEVA Partisi Genel Merkez açılış töreni)

DEVA Partisi Genel Merkezi dijital törenle açıldı. Açılışta konuşan DEVA LİDERİ Ali Babacan, partisinin programını ve ilkelerini anlattı, "Kutuplaşma siyasetine bulaşmayacağız" dedi.

DEVA Partisi Genel Merkezi, pandemi nedeniyle dijital ortamda gerçekleştirildi. Açılış öncesi konuşan Ali Babacan çarpıcı mesajlar verdi.

Babacan "Örgütlenme çalışmalarımız sırasında bir kez daha tanık olduk ki, ülkemizin yepyeni bir siyasi anlayışa acilen ihtiyacı var. Bir kez daha teyit ettik ki, DEVA Partisi halkımızın iradesi ve talebiyle kurulmuştur" dedi.

BABACAN'IN KONUŞMASINDAN ÖNE ÇIKAN BAŞLIKLAR ŞÖYLE:

Genel merkezimizin inşası tamamlandı, ama asıl inşa faaliyetlerimiz yeni başlıyor. Bir bina inşasından çok daha zorlu, sabır gerektiren bir inşa faaliyeti bu.

81 ilde ve 922 ilçede yepyeni bir teşkilat yapısını tuğla tuğla inşa ediyoruz. Bu çatının altında sadece yeni bir örgüt değil, aynı zamanda yeni bir siyasi kültür inşa ediyoruz.

On yıllardır tüzük ve programların sayfaları arasında ölü sözcükler olarak kalan katılımcılık ve parti içi demokrasi gibi önemli kavramlara bu çatı altında hayat veriyoruz.

Biz bu çatının altında yeni bir parti üyeliği bilinci, yeni bir çalışma biçimi, yeni bir üslup, yeni bir liderlik tarzı oluşturuyoruz.

Türkiye'nin tüm illerinden "biz de varız" diyen arkadaşlarımızla beraber, geniş bir katılımıla yürütüyoruz bu süreci.

DEVA Partisi'nin kurulması ülkemiz için yepyeni bir başlangıç olmuştur.

Bundan böyle halkımız, özellikle de gençlerimiz, geleceğe umutla ve güvenle baksın.

Bundan böyle ayrıştırıcı ve kutuplaştırıcı dil kaybedecek, birleştirici siyaset kazanacaktır.

Bundan böyle korkular ve karamsarlık geride kalacak, cesaret ve umut hakim olacaktır.

Biz, kuvvetler ayrılığı ve hukukun üstünlüğü esasına dayanan, özgürlükçü, katılımcı ve çoğulcu bir demokrasi hedefliyoruz.

Biz, temel hakların korunduğu, hukukun ve adaletin tam olarak işlediği, vatandaşlarımızın korkmadan düşüncelerini açıkladığı, özgürlüklerin doyasıya yaşandığı bir Türkiye hedefliyoruz.

Dürüstlüğün ve erdemin her koşulda karşılık gördüğü bir Türkiye hedefliyoruz.

Yoksulluğun azaldığı, her alanda fırsat eşitliğinin sağlandığı, insanlarımızın iş bulabildiği, refah ve bolluk içinde yaşayan bir Türkiye hedefliyoruz.

Tek bir vatandaşımızın dahi kendini garip, öteki, dışlanmış hissetmediği bir Türkiye istiyoruz.

Kendi içinde huzur ve barışı sağlayan, birlikte yaşam iradesini gösteren, ortak bir gelecek hedefi etrafında kenetlenmiş bir Türkiye hedefliyoruz.

Kadınların eşit vatandaş olarak güçlendiği, kadına yönelik şiddete karşı topyekün mücadele veren bir Türkiye hedefliyoruz.

En önemli varlığımız olan gençlerimizin ve çocuklarımızın kaliteli eğitime eşit fırsatlarla ulaşabildiği bir Türkiye hedefliyoruz.

Uluslararası itibarını artırmış, güven duyulan, bölgemizde ve dünyada barışa katkı veren bir Türkiye hedefliyoruz.

Kendi içinde ve dışarıya karşı güvenliğini sağlamış; sadece güvenlik araçlarını değil, siyasi ilişkileri, ekonomiyi, diplomasiyi ve kamu diplomasisini de güvenliğin ana unsurları gören bir Türkiye hedefliyoruz.

Ülkemizin öncelikli sorunlarını çok iyi biliyoruz ve hepsi için bir planımız var.

Bu eşsiz ülkeyi iyileştirmeye, güzelleştirmeye niyeti olanlar için, hayallerimiz ve hedeflerimiz var.

Ayağa kalkmak, toparlanmak ve yeniden başarmak için; sorunlarımızla açık bir şekilde yüzleşmek ve iyileşebilmek için; yılmamak ve harekete geçmek zorundayız.

Güçlü toplum, güçlü kurumlar ve güçlü bir Türkiye hedefini hep birlikte başaracağız.

Cesaretle, özgüvenle, azimle, işbirliği ruhuyla, diyalog ve ortak akıl arayışıyla çalıştığımızda aşamayacağımız hiçbir sorun yoktur. Güzel ülkemizin önü açıktır.

DİJİTAL DÖNÜŞÜM...

Yaşanan sanayi devrimlerinden sonra dünya dijital bir devrim dönemine girdi. Dijital devrim ve beraberindeki teknoloji, ekonomide katma değer nereden nasıl oluştuğunu ve bu katma değer nereden nasıl dağıldığını köklü bir şekilde değiştiriyor.

DEVA Partisi olarak, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramımızda, Atatürk'ün ilerlemeye yaptığı vurguya ithafen, 19 taahhüt açıkladık. Türkiye'nin kendi özgün dijital dönüşüm önceliklerinin ne olması gerektiğini kamuoyumuzla paylaştık.

Teknoloji geliştirmenin ön şartı, gençlerimize özgür bir ortam sağlamaktır. Yaratıcılık özgür ortamlarda gelişir. Özgür zihinlerin bir arada çalışacakları bir ekosistem oluşturmak şarttır.

Ülkemizde ise şu anda teknolojiye karşı sansürlerle, kısıtlamalarla ve yasaklarla yaklaşan bir siyaset anlayışı var. Gençlerimiz dislike attı diye teknolojiyi karşısına alan bir zihniyet var.

Artık yaşlanmış olan siyaset dijital devrim içinde doğmuş olan gençlere parmak sallamakta. Sonuçta karşılaşılan tablo ise hızla artan genç işsizlik.

PETROLÜMÜZ YOK AMA NİCE BADİRELER ATLATMIŞ BİR MİLLETİZ

Evet, petrol yataklarımız, kıymetli madenlerimiz sınırlı.

Ama biz altı yüzyıllık bir imparatorluk birikiminin üzerinde yükselen, yüz yıllık bir cumhuriyet tecrübesine sahip, nice badireler atlatmış ve nice mucizeler yaratmış bir halkız.

Kültürde, sanatta, bilimde, teknolojiye, iş hayatının her alanında başarısını ispat etmiş zengin bir insan kaynağına sahibiz.

Ne var ki, biz bu zenginliğin kıymetini bilmemiştik. Şimdiye kadar bu potansiyelin bütününe bu ülkenin sermayesi olarak görüp, hiçbir ayırım yapmadan kucaklayıp, Türkiye'nin kalkınması için harekete geçiren bir yaklaşımla yönetilmemiştik.

Yetişmiş insan kaynağımız bölünüp parçalanmış. Her gelen iktidar, toplumun bir kısmını "kendi toplumu" olarak görüp diğer kısmına "rakip toplum" hatta bazen "düşman toplum" gözüyle bakmış.

Bu ülkenin insan kaynağının çoğu zaman bir yarısı itilmiş, kakılmış, yok sayılmış, devlete yanaştırılmamış, kurumlardan uzak tutulmuş; uzmanlığından, bilgisinden, entelektüel birikiminden, tecrübesinden yararlanılmamış. Ülkenin insan sermayesinin bir kısmı heba edilmiş.

İşte biz, bu makus talihi değiştireceğiz.

Türkiye'nin kalkınmasında esas dayanağımız bu birleşik insan gücü olacak. Ülkeye yararlı olabilecek tek bir insanı bile bu birleşik gücün dışında bırakmayacağız.

Kırgınları, küskünleri, umudunu kaybedip köşesine çekilmişleri, kahredip terk-i diyar etmişleri arayıp bulacağız. Birlikte çalışmaya çağıracağız.

Şimdiye kadar ayrııştırılan farklı toplumsal grupların, bir araya gelip birlikte çalışmasından doğacak sinerjiyi hayal edebiliyor musunuz? İşte biz bu ülkeyi bu sinerjiyle yeniden ayağa kaldıracacağız.

- Bu anlayış doğrultusunda, süratle "Güçlü, Sürdürülebilir ve Kapsayıcı" bir büyüme stratejisini hayata geçirmeyi hedefliyoruz.
- Önümüzdeki dönemde ekonomi alanındaki en önemli önceliğimiz, başta gençler ve kadınlar olmak üzere işsizlik sorunuyla mücadele etmektir.
- Üretken olmayan sektörler ile imar rantına dayalı bir büyüme yerine, başta sanayi olmak üzere üretken sektörlerde yatırım, üretim ve ihracat artışına öncelik veren bir modele geçeceğiz.
- Verimliliğin artırılması için, en büyük sermayemiz olan insanımızın bilgi ve becerisini artıracak, teknoloji ve yenilikçilik alanında köklü bir dönüşüm gerçekleştireceğiz.

- Kapsayıcı büyüme yaklaşımımız çerçevesinde gelir dağılımının iyileştirilmesi ve yoksulluğun azaltılması en önemli hedefimiz olacak.
- Başta kadınlar ve gençler olmak üzere tüm vatandaşlarımızın ekonomik hayata katılımlarını artırarak, hem ülkemizin büyüme hızını yükseltecek hem de herkesin bu büyümeden pay almasını sağlayacağız.
- Deva Partisi olarak, güçlü bir ekonomi için, teşebbüs hürriyetini ve mülkiyet hakkını olmazsa olmaz koşullar olarak görüyoruz.
- Rekabeti bozan ve haksız kazanca yol açan kamu müdahalelerine karşıyız.
- Düzenleyici ve denetleyici kurumların bağımsız ve etkin çalıştığı bir piyasa ekonomisi anlayışını esas alacağız.
- Politika ve uygulamalarımızda, sosyal refah ve adaleti, insani çalışma koşullarını ve doğa ve çevrenin korunmasını en üst düzeyde dikkate alacağız.
- Enflasyonu düşük tek haneli düzeye indirmek temel hedefimiz olacak.
- Mali disiplin anlayışını kalıcı hale getirmek ve öngörülebilirliği arttırmak amacıyla, "Mali Kural" uygulamasını hayata geçireceğiz.
- Bütçe disiplini, vergi oranlarını yükselterek değil, tahsilat oranını arttırarak, kayıt dışılığı azaltarak ve harcamaları kontrol altına alarak tesis edeceğiz.
- Kamu vicdanında büyük yaralar açan, bütçe harcamalarındaki lüks, gösteriş, israf ve savurganlığa son vereceğiz.
- Bütçe çalışmalarında, doğa ve çevrenin korunmasına, dezavantajlı grupların gözetilmesine ve cinsiyete duyarlı bütçeleme anlayışına özen göstereceğiz.
- Kamu alımlarının şeffaf, adil, rekabeti bozmayacak ve yerli üretimi teşvik edecek şekilde gerçekleştirilmesini sağlayacağız.
- İhale ve satın alma süreçlerini tüm taraf ve yurttaşların izleyebilmesine açık tutacağız.

ŞARTLAR NE OLURSA OLSUN DEMOKRASİ VE ADALET...

- Şartlar ne olursa olsun bizi bir araya getiren ortak payda demokrasi, özgürlük ve adaletle olan inancımızdır. Özellikle zor zamanlarda demokrasiyi lüks olarak görenlerden ve ilk fırsatta rafa kaldıranlardan olmayacağız.
- Temel hak ve özgürlükleri sonuna kadar savunacağız. Her görüşün serbestçe ifade edilmesini teşvik edeceğiz. Düşünce suçu kavramını yok edeceğiz.
- Yargıyı yürütmenin baskılarından kurtaracağız. Yargıçlarımız, savcılarımız özgür kalacak, kimseden telefon talimatı almayacak. Kürsüde sadece yasalarla ve vicdanlarıyla baş başa olacaklar.

- Toplumun tüm kesimlerini bu çatının altında toplamayı başaracağız.
- DEVA Partisi yönetiminde devlet, bütün inançlara eşit mesafede duracak ve aynı zamanda bütün vatandaşların inanç ve ibadet özgürlüğünün garantörü olacak.
- Öte yandan, dinimizin kutsallarını günlük siyasete asla malzeme etmeyecek, asla siyasi propaganda aracı haline getirmeyeceğiz.
- Herkesi olduğu gibi kabul edecek, yaşam tarzına saygılı olacağız.
- Devletin bütün kurumlarını çalıştıracak, bütün kurallarını eksiksiz işleteceğiz.
- Güvenilir, öngörülebilir ve denetlenebilir bir yönetim sistemi kuracağız.
- Popülizme asla prim vermeyeceğiz. Bu ülkenin sadece bu gününün değil, geleceğinin de sorumluluğunu taşıdığımızı bir an bile unutmayacağız.
- Laf değil, iş üreteceğiz. Bölen değil, birleştiren olacağız.
- Bağırıp çağırarak, insanları yaftalayarak, hain diye damgalayarak, sanal düşmanlar yaratıp halkımızı korkutarak güç devşirmeye çalışmayacağız.
- Partizanlık yapmayacağız, yapıcı olacağız. Türkiye'nin yararına olan her adımı kim atarsa atsın destekleyeceğiz.
- Geçmiş üzerinden kısır kavgalarla vakit kaybetmeyecek, ülkemizin sorunlarına ve çözümlere odaklanacağız.
- Bu anlayışımızın gereği olarak, tüm siyasi partilerle ve sivil toplum kuruluşlarıyla diyalog kanallarımızı her zaman açık tutacağız.
- Yolsuzluğun, israfın, adam kayırmacılığın beslendiği bataklıkları kurutmak için ne gerekiyorsa kararlılıkla yapacağız.
- Liyakat ve fırsat eşitliği ilkelerini devlet yönetiminin her kademesinde hayata geçireceğiz.
- Biz, herkes için iyi olan politikaların ancak ortak akıl, istişare ve uzlaşma kültürüyle oluşturulabileceğine inanıyoruz.
- Biz, muhalefet kurumunu ve muhalif görüşleri siyasetin vazgeçilmez bir parçası olarak kabul ediyoruz.
- Biz, Türkiye'nin tek bir akla, dar bir kadroya sığdırılmayacak kadar büyük bir ülke olduğuna inanıyoruz.

KUTUPLAŞTIRICI SİYASETE BULAŞMAYACAĞIZ

Demokrasi ve Atılım Partisi olarak,

- İktidarda veya muhalefette siyasi nezaketimizi koruyacağımızı,
 - Sorumluluk sahibi dürüst, akılcı, serinkanlı, sakin ve incelikli siyaset dilimizden taviz vermeyeceğimizi,
 - Birleştirici, kapsayıcı ve umut veren bir siyaset üreteceğimizi,
 - Polemik, hamaset ve kutup siyasetine bulaşmayacağımızı,
 - İstişare, müzakere ve çoğulcu siyaseti esas alacağımızı,
 - Tüm demokratik yapılarla diyaloga açık olacağımızı,
 - İlke ve değerlerimizden asla vazgeçmeyeceğimizi,
 - Dürüst, erdemli, şeffaf, çözüm odaklı bir biçimde hareket edeceğimizi,
 - Sadece ve sadece halkımızın refah, huzur ve mutluluğu için çalışacağımızı
- milletimize şimdiden taahhüt ediyoruz.

Ali Ekber YILDIRIM

08 Temmuz 2020

Jeotermal seracılığın merkezi; Sandıklı

Koronavirüs nedeniyle yaklaşık 3 aylık ev hapsinden sonra en uzun seyahatimizi Afyonkarahisar'a yaptık. Kaldığımız 10 gün boyunca köyleri, tarımsal üretim merkezlerini dolaştık. Üreticilerle sohbet ettik. Köy havası iyi geldi. Moral ve bilgi depoladık. Öncelikle belirtmek gerekiyor ki, gezdiğimiz köylerde, konuştuğumuz bütün çiftçiler, üreticiler; yüksek girdi maliyetlerinden yakındı. Elde ettikleri ürünlerin düşük fiyatla alınmasından şikâyetçi oldu. Buna rağmen canla başla üretim yapmak istediklerini ifade ettiler.

Üreticiler bölgedeki olanakları en iyi şekilde değerlendirmenin peşindeler. Bunun en somut örneğini Sandıklı ilçesinde görmek mümkün. Yerel yönetimin desteği ve yol göstermesi ile Sandıklı, sahip olduğu jeotermal kaynağı seracılıkta en iyi değerlendiren merkezlerden birisi. Sandıklı'da konutların yüzde 90'ı jeotermalle ısıtılıyor. Buradan dönen su ile seralar ısıtılıyor.

22 serada salkım domates üretiliyor

Türkiye'de yaklaşık 4.5 milyon metrekare jeotermal sera var. Bunun 1 milyon 300 bin metrekaresi Sandıklı'da. Sandıklı, 22 teknolojik sera ile sadece bölgenin değil, Türkiye'nin modern seracılık merkezi konumunda. Bu seralarda üretilen salkım domatesler hem iç piyasaya sunuluyor hem de ihraç ediliyor. Bu 22 seradan birisini gezdim. Sandıklı'nın tanınmış ustalarından "Bakırcı Hüseyin" in 3 oğlu Halil, Hakan ve İsmail Kozan'ın kurduğu sera 42 bin metrekare.

Bölgedeki seracılıkla ilgili bilgi veren Hakan Kozan şu bilgileri verdi: "Burası jeotermalin merkezi. Termal kaynakla şehirdeki konutların neredeyse tamamı ısıtılıyor, tarihi kaplıcalarımız, termal otellerimiz var orada kullanılıyor. Son yıllarda kurulan modern seralar da yine bu kaynakla ısıtılıyor.

Belediyenin katkıları ile büyük bir havuz yapıldı. Buradaki bütün seralar suyu bu havuzdan alıyor. Her seranın kalorimetre saati var. Seranın ısı 40 dereceye çıkınca

suyu kesiyor. Seradan havuza geriye dönüyor ve yeraltına enjeksiyon yapılıyor. Çünkü dışarıya verildiğinde çevreye zarar veriyor.

Şu anda 1 milyon 300 bin metrekare sera var. Yatırımlar devam ederse 2 milyon metrekareyi ısıtacak kadar potansiyel var. Sera ısıtması için kalorimetresine 0.030 kuruş ödüyoruz. Sadece jeotermal nedeniyle buradaki üreticilerin maliyeti diğer seracılardan yüzde 10-20 daha ucuzdur. Ayrıca verimlilikte de önemli avantajlar var. Antalya’da dekara 35-40 ton domates alınırken burada 50-55 ton alınıyor, 60 ton alan da var.”

Sera atıklarından organik gübre üretimi

Seracılıkta önemli sorunlardan birisinin sera atıkları olduğunu anlatan Hakan Kozan, Türkiye’de bir ilki gerçekleştirdiklerini belirterek şunları anlattı: “Seraların bitkisel atıklarından organik gübre ürettik. Bu sektör için çok önemli bir adım oldu. Çünkü, seraların atıklarını dışarıya atmanız hem çevreye hem de etrafındaki tarımsal alanlara zarar veriyor. Çünkü, kullanılan kimyasallar, gübreler, zararlı böceklerle karşı kullanılan ilaçlar nedeniyle dışarıya atılan bitki yaprakları ve diğer atıklar tarım alanlarına zarar veriyor. Seraların da en büyük sorunlarından birisi bu. Bu nedenle bizim böyle bir proje ile seralardan atıkları toplamamız seraları da rahatlattı. Deneme tesisimiz bir aya kadar faaliyete geçecek.”

Sandıklı’dan domates ihracatı

Sandıklı’daki seraların tamamı domates üretiyor. Genelde iç piyasaya çalışılıyor Daha doğrusu tarla domatesinin yoğun olduğu dönem ihracat yapılıyor. Tarla domatesi piyasada azalınca iç piyasaya ürün veriliyor. Yıllık 25 bin ton ihracat yapılıyor. İhracat pazarları Romanya, Bulgaristan, Ukrayna, Rusya, Dubai, Katar, Almanya, Hollanda.

SERACILIKTA NELERE DİKKAT EDİLMELİ?

Türkiye’nin her yerinde sera yatırımları yapıldığını belirten Hakan Kozan, seracılıkta doğru yatırım için dikkat edilmesi gerekenleri şöyle sıraladı:

1- Arazi-yer seçimi çok önemli nerede yapacaksınız? Seçtiğiniz yer seracılığa uygun mu değil mi?

2- Isıtma ne ile yapılacak? Jeotermal mi, kömürle mi, doğalgazla mı ısıtacaksınız? Bu maliyetleri doğrudan etkileyen bir faktör.

3- İlk yatırım en az 25-30 bin metrekare olmalı. Bu büyüklüğün altındaki sera, ticari

olarak kârlı değil. En önemlisi seradaki üretiminizin hasat yaptığınızda en az bir TIR'ı doldurması gerekir. Etrafta TIR'ı tamamlayacak ürün yoksa bu daha da büyük sıkıntı olur.

4- Seracılığı biliyorsa 50 bin metrekare olması daha doğru olur. Bu işi bilmiyorsa 25-30 bin metrekare ile başlamalı. Daha sonra bir 25-30 daha ilave edebilir.

5- Pazarlama yeteneği olmalı. Yani ürettiğini satabilmeli.

6- Bu konuda önemli destekler var. Devlet yatırım için yüzde 25'ini size yaptırıyor. Yüzde 75'ini düşük faizli kredi ile destekliyor. Biz yüzde 5-6 faizle kredi aldık. Şimdi daha da düşük, yüzde 4-5 civarında.

7- Sera kurulumunda anahtar teslim sera yapanlar da var. İsterseniz tek tek kalem kalem alıp yaptırabilirsiniz.

8- Sera yatırımı için mutlaka fizibilite yapılmalı. Fizibilite yapmadan yatırım yapanların hepsi zarar gördü. Domates fiyatı 2.5 ile 4 lira arasında diyelim. Siz hesabınızı 4 liraya göre yaparsanız fiyat 2.5 lira olduğunda zarar edersiniz. Fizibilite orta ve kötü senaryoya göre yapılmalı. En az 10 yıllık ortalama domates fiyatı dikkate alınmalı. Ortalama fiyat 2.8 ile 3 lira. Ama 2 .5 liraya da satılmış, 4 liraya da. Siz hesabınızı 4 liraya göre yaparsanız sürdüremezsiniz. Zarar edersiniz. Hesabınızı 2.5 liraya göre yaparsanız 3-4 lira olduğunda mutlu olursunuz.

9- Sera kurmak kadar işletmek, yönetmek çok önemli. Ticaretten anlıyorsa kendisi yönetebilir. Bilmiyorsa mutlaka bilen, profesyonel biri işin başına getirilmeli. Yanlış yönetim nedeniyle satılan, el değiştiren seralar var.

10- Jeotermal sera kuracakların yaptığı en büyük hata, sera suyunu çıkartmadan sera kuruluyor. Nasıl olsa su var diye düşünülüyor. Çok yanlış. Suyun derecesi, kullanılabilirliği, rezervi tespit edildikten sonra yatırım yapılmalı. Nasıl olsa su var diyerek önce serayı kurup suya sonra bakarsan, su yeterli sıcaklıkta değilse, rezerv düşükse yapılan yatırım boşa gider.

11- Sera kurulduktan sonra, ürün çeşidi, kaliteli fide, kaliteli yetiştirme, kültürel işlemler, seyreltme ve benzeri, doğru iklimlendirme, doğru gübreleme ve ilaçlama çok çok önemli. Bunlardan birisinde yapacağınız hata bütün ürünü olumsuz etkiler. Seyreltmeyi iki gün geç yaparsanız ürün olumsuz etkilenir.” Seracılıkla ilgili çok daha detaylı bilgiler edindik. Yeri, zamanı geldikçe onları da paylaşıyoruz.

Alaattin AKTAŞ

08 Temmuz 2020

Şu yabancılar da pek iyilikbilmez çıktı!

Yabancıların iç borç stokundaki payı mayıs sonunda yüzde 4.3 ile şimdiye kadarki en düşük düzeye indi. İlk beş ayda 40 milyar liralık kamu kağıdı satan yabancı yatırımcı Türkiye'yi adeta terk ediyor.

Yabancı bir dönem kamu kağıtlarının dörtte birine sahipken nasıl bizi düşündüğü için gelmemişse, şimdi de bize zarar vermek için gitmiyor. O dönem Türkiye'de yatırım karlı görünüyordu, şimdi ise belli ki riskin fazla olduğu düşünülüyor.

Yıllarca neredeyse hiçbir ülkenin vermediği faizi ver; başka ülkelerde elde edemeyecekleri kazancı ceplerine koy; sonra bir anda yüz çevirsinler...

Yıllarca Türk Hazinesi tarafından çıkarılan borçlanma senetlerinin en iyi müşterisi olsunlar; bu senetlerden iyi para kazansınlar ama son yıllarda bize sırtlarını dönsünler...

Yurtdışında yerleşiklerden ya da kısaca yabancılardan söz ediyoruz tabii ki...

Durumu sayılarla ortaya koyalım...

Hazine ve Maliye Bakanlığı verilerine göre mayıs sonu itibarıyla iç borç stoku 1 trilyon 111 milyar lira düzeyinde.

Bu borcun yüzde 95.7 oranındaki 1 trilyon 63 milyar lirası yurtiçi yerleşiklere.

Yurtdışı yerleşiklere ya da kısaca yabancılara olan borç ise 47.8 milyar lira. Yabancılara olan borcun toplamdaki payı yüzde 4.3 düzeyinde.

Bazı ekonomik verileri yalnızca belli bir tarih itibarıyla ele almak yetmez; eğilim önemli. Yabancılar Hazine'nin çıkardığı iç borçlanma senetlerinin mayıs sonu

itibarıyla yüzde 4.3'üne sahipler ama acaba geçmişte bu oran hangi düzeydeydi, önemli olan bu.

İşte bu eğilimi görebilmek için gidebildiğimiz kadar geri gittik ve 2004 yılından bu yana olan durumu bir tablo haline getirdik.

Bu yılın mayıs ayı sonunda gördüğümüz yüzde 4.3'lük yabancı payı, şimdiye kadarki en düşük pay. Yabancı payı anlamında zirve yıl sonu itibarıyla yüzde 23.2 ile 2012'de görülmüş. Sonra düşüş başlıyor. 2017'de bir artış yaşanmakla birlikte genel eğilim hep aşağı doğru.

2017 sonunda yüzde 19.4 olan yabancıların payı 2018 sonunda yüzde 14'e, 2019 sonunda yüzde 10.1'e iniyor. Bu yılın ilk beş ayında ise yüzde 10.1'den yüzde 4.3'e doğru adeta sıfır paya doğru bir hareket.

Yabancı Türkiye'yi terk ediyor...

Yabancı yatırımcı yılın ilk beş ayında net 40 milyar liralık iç borçlanma senedi satmış.

Merkez Bankası'nın açıkladığı verilere göre yabancılar ilk beş ayda net 6.4 milyar dolarlık DİBS sattı. Merkez Bankası'nda daha yeni veriler de var ve buna göre altı aydaki satış 7 milyar dolara ulaştı.

Yıllarca dünyalar kadar para kazan, sonra işler biraz ters gidince anında sırtını dön ve git.

Şimdi haksız mıyız "Şu yabancılar da pek iyilikbilmez" derken...

İç borç stokunda yerli-yabancı payı

	Tutar (Milyar TL)			Pay (Yüzde)	
	Yurtiçi	Yurtdışı	Toplam	Yurtiçi	Yurtdışı
2004	224,0	17,2	241,2	92,9	7,1
2005	241,7	27,8	269,5	89,7	10,3
2006	236,2	37,2	273,4	86,4	13,6
2007	243,1	37,5	280,7	86,6	13,4
2008	267,7	30,7	298,4	89,7	10,3
2009	334,5	31,4	365,9	91,4	8,6
2010	346,1	49,2	395,3	87,6	12,4
2011	326,8	68,2	395,0	82,7	17,3
2012	336,2	101,6	437,9	76,8	23,2
2013	331,3	90,9	422,2	78,5	21,5
2014	360,8	99,1	459,8	78,5	21,5
2015	379,1	79,4	458,5	82,7	17,3
2016	410,8	86,0	496,8	82,7	17,3
2017	462,8	111,3	574,1	80,6	19,4
2018	544,4	88,9	633,4	86,0	14,0
2019	785,7	87,9	873,6	89,9	10,1
2020(*)	1062,8	47,8	1110,6	95,7	4,3

(*) Mayıs sonu

BİZİM HİÇ Mİ SUÇUMUZ YOK?

Yabancılar “iyilikbilmez” de diyebiliriz ya da daha ileri gidip “nankör” de... İstedığımızı söyleyebiliriz de bunların bize bir yararı yok, durumun bu tür söylemlerle değişmesi de söz konusu değil. Hele hele yabancı yatırımcının uzaklaşmasını “Türkiye’yi çekememek” ya da “Türkiye’ye zarar vermek” gibi gerekçelere bağlamak... Artık bırakalım bunları.

Yabancı yatırımcı Hazine’nin iç borçlanma senetlerinin neredeyse dörtte birini “Aman gidip yatırım yapayım da Türkiye gelişsin, kalkınsın” diye mi almıştı yani! Para kazanmak için almıştı. Koşulları uygun görüyordu, para kazanacağını görüyordu ve o yüklü yatırımı yapmayı tercih etmişti.

Yabancı şimdi ise ya kazanç görmüyor ya da riskin çok büyük olduğunu hesap ediyor ki yatırım yapmıyor. Kaldı ki yatırım yapmadığı gibi çıkmaya devam ediyor. Ana yazıda aktardık, yılın ilk yarısındaki net satış 7 milyar dolar oldu.

Düşünsenize, 7 milyar çıkış değil 7 milyar dolar giriş yaşansaydı kasamızda 14 milyar dolar daha fazla paramız olurdu.

Yabancı yatırımcının bu yılki çıkışını korona ile ilişkilendirmek mümkün. Ama çıkış yalnızca bu yıla sınırlı değil ki.

Şapkayı önümüze koyup düşünmemiz gerekiyor. Hala kabaca yüzde 10 faiz verdiğimiz halde yabancı yatırımcı Türkiye’ye niye gelmiyor, hatta çıkıyor, diye.

Birkaç basit soru soralım:

Yüzde 10 faiz verirken kurun yüzde 15 artmayacağını garanti edebiliyor muyuz örneğin...

Ya da bir sabah, yerli ya da yabancı, yatırımcı aleyhine yepyeni bir karara uyanmayacağımızın garantisini verebiliyor muyuz...

Bu tür olumsuz sürprizlerin olmayacağını garanti edebilelim, faizi yüzde 7’ye, 8’e çekmiş olsak bile bakın nasıl yatırımcı geliyor.

Dünyada ve Türkiye'de yoksulluğun dinamikleri

Esfender KORKMAZ

08 Temmuz 2020

Küreselleşme ve siyasi popülizm bütün dünyada yoksulluğu artıran iki temel faktör oldu. Şimdi birde bunlara pandemi eklendi.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Fonu 2019 Aralık Raporuna göre; 21. yüzyılda yaşam standartlarında büyük ilerleme sağlamasına rağmen dünyada aşırı gelir yoksulluğu içinde yaşayan 600 milyon insan bulunuyor.

Bu 600 milyon **Çok Boyutlu Yoksulluk Endeksi**'ne göre hesaplandığında 1.3 milyara çıkıyor. Çok boyutlu yoksulluk endeksi, kültür ve eğitim gibi konulara ulaşma olanaklarını da kapsamaktadır. Düşük insani gelişme sahibi ülkelerde tüm eğitim düzeylerinde de boşluklar mevcuttur. Yaklaşık 262 milyon çocuk ilk veya orta okula gitmiyor ve 5.4 milyon çocuk beş yaşına kadar yaşamıyor.

Bazı ülkelerin neredeyse tamamı yoksuldur. Söz gelimi rapora göre, Uganda'nın Karamba bölgesinde yoksulluk oranı yüzde 96.3, Güney Sudan'da 91.9, Yemen'de yüzde 47,7 ve Haiti'de yüzde 41.3'tü.

Pandemi küresel daralmaya neden oldu. **İşsiz sayısı riskli boyutlara ulaştı.** Söz gelimi ABD işsizliği çözmüştü. Ancak pandemi ile ülkede 39 milyon kişi işsiz kaldı. ABD Merkez Bankası Başkanı Jerome Powell, işsizlik oranının Haziran ayında yüzde 20-25'i bulabileceğini tahmin ediyor. Türkiye de fiili işsiz sayısı 7,7 milyon ve fiili işsizlik oranı da 22,8 dir.

2020 eksi büyüme oranları ve işsizlik Dünyada yoksulluğu daha da artıracaktır. (Aşağıdaki tablo)

İMF 2020 YILI BÜYÜME TAHMİNLERİ	
	2020
ABD	-8,0
AVRUPA BÖLGESİ	-10,2
ALMANYA	-7,8
İTALYA	-12,8
ÇİN	-1,0
HİNDİSTAN	-4,5
RUSYA	-6,6
BREZİLYA	-9,1
GÜNEY AFRIKA	-8,0
TÜRKİYE.....	-5,0

Yoksulluk hükümetlerin çözmesi gerekli problemler arasında ilk sırada olmalıdır. Gerekli politikalar; ekonomik büyüme, insana yatırım yapmak, katılım ve çevre ve sosyal politikalardır. Ayrıca uluslar arası ekonomik istikrar, yatırımların teşviki, eşitsizliğin azaltılması ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi yoksulluğu azaltmada kullanılabilecek politikalardandır.

Ne var ki aynı zamanda Küresel insani gelişme endekslerinde geri kalmış ve yoksulluğun devam ettiği toplumlarda; **siyasi popülizm, siyasi ayırmıcılık, dışlama, sosyal norm ve değerler, önyargı ve hoşgörüsüzlük, bu politikaların önünde engeldir. Kaldı ki Siyasi Popülizm, her dönemde insanlığın istismar sorunu olmuştur.**

Bir yandan Dünya yoksullukla mücadele ederken, insani gelişme için çalışırken, öte yandan bu mücadeleye taş koyan karşı safta yer alan popülist siyasetçiler var. Popülistler siyasi gelecekleri için her türlü insani gelişme ve yoksullukla mücadelenin yanında değil, karşısında yer alırlar.

Ağırlıklı olarak Orta doğuda, Rusya ve müttefiklerinde, bazı Güney Amerika ülkelerinde, Siyasi despotlar, diktatörler, Krallar ve Emirler, insani gelişmenin ve yoksulluğun karşısında yer aldılar. Çünkü aynı diktatörler ve Krallar, insanları önce yoksul bırakmak, sonra onlara karın tokluğuna halkın bütçesinden para dağıtmak ve böylece siyaseten bağımlı partizanlar ve biatçılar yaratmak üstüne bir düzen kurmuşlardır.

İran'da, petrol gelirleri mezhep savaşları için harcanıyor. Mollalar arasında bölüşülüyor. Halka da ayda 40 riyal dağıtılıyor. Venezuela da Maduro, partizanlara para dağıtıyor ve bu yolla halkın üçte birini yanında tutuyor. Eğer, böyle yapan idareler, para dağıtmak yerine aynı para ile yatırım yaparak iş dağıtmış olsalardı, insanlar daha bağımsız ve özgüven sahibi olacaktı ve bağımsız düşünmeye başlayacaklardı. Siyasi tercihlerinde de bağımsız olacaklardı.

İnsanların yoksulluğunu, inanmışları, biat kültürünü kullanarak iktidarda kalan siyasiler, sonunda kaybetmeye mahkumdurlar. Her şeyden önce popülizm yolunda yapılan harcamalar verimsiz harcamalardır. Kaynakların çarçur edilmesi demektir. Hangi ülke olursa olsun sonunda GSYH'da büyüme düşecek ve bu defa herkes yoksullaşacaktır.

Sonuç olarak; **siyasette yoksul bırakma stratejisi ile insanlar yoksul kalmaya zorlandı. Önce küreselleşme, şimdi de pandeminin oluşturduğu altyapıda yoksul ve çaresiz insanların siyasi istismarı daha kolay oluyor.**